

4.6.2021

Priporočila za cepljenje proti COVID-19

Cepljenje poteka v skladu z Nacionalno strategijo cepljenja proti covid-19.

V Sloveniji so trenutno dostopna štiri cepiva proti covid-19. Cepljenje proti covid-19 se le pri cepivu Janssen opravi z enim odmerkom, pri ostalih cepivih pa z dvema odmerkoma. Priporočen presledek med odmerkoma je pri cepivu Pfizer/BioNTech (Comirnaty) tri tedne, pri cepivu Moderna štiri tedne, pri cepivu AstraZeneca (Vaxzevria) pa se zaradi boljše učinkovitosti priporoča presledek 12 tednov (cepljenje z 2. odmerkom Vaxzevria se lahko v skladu s SmPC opravi tudi prej, 4 -12 tednov po 1. odmerku). Cepivo Pfizer/BioNTech (Comirnaty) je registrirano za osebe stare 12 let in več, ostala cepiva so registrirana za uporabo pri odraslih, starih 18 let in več.

Za cepljenje **oseb z zmanjšano pokretnostjo na domu** se lahko poleg cepiva AstraZeneca (Vaxzevria), uporablja tudi cepivo Pfizer/BioNTech (Comirnaty). Posodobljen povzetek glavnih značilnosti zdravila (SmPC) za cepivo Comirnaty namreč vključuje stabilnost že pripravljenega cepiva med prevozom (cepivo se torej lahko pripravi in prenese na dom, porabiti pa se mora v šestih urah).

Cepljenje **oseb, ki so prebolele COVID-19**, se lahko opravi takoj, ko mine obdobje izolacije. Ker so osebe še nekaj mesecev po preboleli bolezni zaščitene, se cepljenje lahko varno odloži do 6 mesecev od začetka bolezni. Dosedanji podatki kažejo, da za zaščito **oseb, ki so v zadnjih 8 mesecih dokazano prebolele COVID-19** (izvid o pozitivnem PCR testu ali potrdilo zdravnika o prebolelem covid-19[#]), zadostuje en odmerek cepiva proti COVID-19 (če oseba želi, lahko prejme tudi polno cepljenje v skladu s SmPC). V takih primerih prebolevnik velja za zaščitene takoj po cepljenju.

Če je minilo več kot 8 mesecev od začetka bolezni in prebolevnik še ni bil cepljen, prejme polno cepljenje. Imunsko oslabiljene osebe[&], ki so prebolele COVID-19, prejmejo polno cepljenje.

Osebe, ki so **dokazano zbolele za COVID-19 po cepljenju s prvim odmerkom**, naj prejmejo drugi odmerek cepiva istega proizvajalca do 6 mesecev po začetku bolezni.

Praviloma se za drugi odmerek uporabi cepivo istega proizvajalca.

Za nosečnice je priporočljiva uporaba mRNA cepiv, ker je za ta cepiva trenutno na voljo največ podatkov o varnosti in učinkovitosti pri nosečnicah. Če ženska, ki je prejela prvi odmerek cepiva Vaxzevria (AstraZeneca), zanosi, se za 2. odmerek lahko uporabi mRNA cepivo.

[#] Od 1.7.2021 bo kot dokaz o preboleli okužbi (za namen cepljenja prebolevnikov le z enim odmerkom in priznavanja cepljenja) veljal le pozitiven PCR test, ker bo takrat minilo 6-mesečno obdobje, odkar je veljalo navodilo, da se družinskih članov obolelega ne testira na covid-19.

[&] 4. in 5. točka seznama »posebej ranljivih kroničnih bolnikov« (seznam spodaj)

Seznam bolnikov, ki jih v skladu z Nacionalno strategijo cepljenja proti COVID-19 uvrščamo v prednostni skupini »posebej ranljivih kroničnih bolnikov« in »kroničnih bolnikov«:

Posebej ranljivi kronični bolniki (tik pred terapijo ali na določeni terapiji)

1. bolniki s presajenimi organi (tudi pred planirano presaditvijo);
2. bolniki z določenimi rakavimi obolenji:
 - bolniki, ki so trenutno na kemoterapiji
 - bolniki s pljučnim rakom na radikalni radioterapiji
 - bolniki z rakom krvotvornih organov ne glede na fazo zdravljenja
 - bolniki z rakom na imunoterapiji ali prejemniki zdravljenj s protitelesi
 - bolniki z rakom, ki prejemajo zdravljenje, ki vpliva na imunski sistem, kot so inhibitorji proteinske kinaze ali PARP inhibitorji
 - bolniki po PKMC v zadnjih 6 mesecih ali če še prejemajo imunosupresivna zdravila;
3. bolniki s hudimi boleznimi pljuč: npr. cistična fibroza, težka astma (vsi, ki imajo kljub maksimalni inhalacijski terapiji in prepoznani zdravljeni komorbidnosti, še vsaj 2 poslabšanja na leto in potrebujejo sistemski steroid in/ali imajo uvedeno biološko terapijo), KOPB (vsi, ki imajo vsaj 2 poslabšanja letno in potrebujejo antibiotično terapijo ali sistemski steroid oz. vsaj enkrat letno hospitalizacijo zaradi poslabšanja), bolniki s pomanjkanjem alfa1antitripsina, bolniki z restriktivnimi boleznimi pljuč s VC < 60 % norme in bolniki z idiopatsko pljučno fibrozo,
4. bolniki z redkimi boleznimi, ki povečujejo tveganje za okužbo (npr. težke prirojene okvare imunosti);
5. osebe na imunosupresivnem zdravljenju ali s stanji, ki povečajo tveganje za okužbo (po IDSA*);
6. odrasli z Downovim sindromom;
7. odrasli na dializi ali s kronično ledvično boleznijo 5. stopnje.
8. osebe z več kroničnimi boleznimi, ki so, po presoji lečečega zdravnika, posebej ranljive.

- * - odrasli bolniki s HIV: CD4 < 200 celic/mm³, otroci: < 15 % CD4
 - vsakodnevno zdravljenje s kortikosterodi: prednisolon ≥20 mg/dan (ali > 2mg/kg/dan za bolnike, ki tehtajo < 10 kg) ali ekvivalent ≥ 14 dni - bolniki na bioloških zdravilih (npr. zaviralec TNF-α, rituksimab)

Kronični bolniki

- bolniki, ki se zdravijo zaradi raka
- kronične bolezni pljuč (KOPB, zmerna do huda astma, emfizem, bronhitis, fibroza,...)
- kronične bolezni srca in ožilja (srčno popuščanje, koronarna bolezen, kardiomiopatija, arterijska hipertenzija na terapiji)
- kronična ledvična bolezen
- kronične bolezni jeter (ciroza jeter, kronični hepatitis,...)
- kronične nevrološke bolezni (možganska kap, TIA, cerebralna paraliza, multipla skleroza, epilepsija, demenca, Parkinsonova bolezen, živčno-mišična obolenja...)
- sladkorna bolezen
- psihiatrične bolezni (shizofrenija, bipolarna motnja, motnje v duševnem razvoju, avtizem,...)
- osebe, ki imajo zaradi bolezni ali zdravil oslABLJENO delovanje imunskega sistema
- debelost (BMI ≥ 40 kg/m²)
- bolniki s funkcionalno ali anatomsko asplenijo (vključuje srpastocelično anemijo, talasemijo)
- revmatološke bolezni
- avtoimunske bolezni
- bolniki z dednimi metaboličnimi motnjami
- slepe in slabovidne osebe
- nosečnice (tudi spadajo v prednostno skupino »kronični bolniki«)
- ostali kronični bolniki, ki imajo tveganje za težji potek bolezni covid-19 po presoji izbranega osebnega zdravnika